

Reilu Peili: Onko harrastamisen kustannuksia mahdollista alentaa?

Kaikki vastaukset:

"Harrastamisen kustannuksia voidaan alentaa tekemällä yhdessä. Jo olemassaolevaa infraa käyttäen. Tästä hyvänä esimerkkinä on WAU ry, joka ympäri Suomea järjestää mm. kouluissa iltapäivisin/iltaisin lapsille ja nuorille harrastusmahdollisuuksia. Tasan tarkkaan ILMAISEKSI. Jumppaa, pallopelejä, leikkejä... Ja tosiaan. Täysin kuluitta lapsille ja heidän vanhemmilleen." Kaj Kunnas / Oy Kalliopeja Ab

"Olosuhteiden rakentaminen, hallit, kentät, radat on kallista Suomessa. Harrastamisen hintoja voidaan alentaa tukemalla urheilurakentamista tasapuolisesti. Tuetussa urheilupaikkarakentamisessa ei tänä päivänä toteudu tasa-arvo." Fred Sundwall, pääsihteeri / Suomen Ratsastajainliitto

"Eri urheilulajien olisi hyvä tutkia harrastajaprofiilinsa ja arvioida toimenpiteet sen perusteella. Varmaan on monia erilaisia vaihtoehtoja eriarvoisuuden tasaamiseen valtion, kuntien ja yksityisen rahoituksen kautta." Pirjo Ruutu, asiantuntija

"Kaikenlaisen harrastamisen kustannukset ovat nousseet tällä vuosituhanella. Erittäin aktiivinen liikkuminen on kuitenkin erittäin edullista, kuten olen voinut omalla kohdallani huomata. Liikun vuodessa noin 500 tuntia ja kokonaiskustannukset ovat reilusti alle 1000€, vaikka mukaan on laskettu tilavuokrat, jäsenmaksut, matkat ja varusteet (varusteiden hinta on laskettu niiden käyttöiän mukaan jyvitettyinä). Urheiluseurassa tai yksityisessä liikuntapalvelussa useita kertoja viikossa liikuttaessa/urheiltaessa harrastamisen hintaan vaikuttavat ohjauksen/valmennuksen ammattimaistumisen kustannukset, parempien ja kalliimpien tilojen/laitteiden kustannukset ja matkakustannukset, joihin kaikkiin on aika vaikea vaikuttaa ellei haluta heikentää harrastamisen laatua tai vähentää määrää. Valmennuksen hinta tulee jatkossa edelleen kohoamaan, koska se on aika edullista nytkin. Kustannusten alentamiseen on toki mahdollisuuksia: 1. talkoo- ja vapaaehtoistyötä lisätään ja sen verotusta lievennetään, 2. kilpailujärjestelmien ekonomiaa ja ekologisuuttakin ajatellaan uusiksi: pitääkö matkustaa yhtä peliä varten pitkiä matkoja (liitot, piirit) ja onko pakko mennä kalliiksi tuleviin kv-turnauksiin (vanhemmat)? 3. "varustepaketteja" halvennetaan, hankitaan harvemmin ja kierrätetään (urheilija ei tule paremmaksi tekstiileillä). Joissakin lajeissa voisi harkita varustepankkeja tai jopa rajoituksia liian arvokkaille varusteille junioritasolla (purjehdus, hiihto...), 4. kuntien ja seurojen yhteistyötä kehitetään niin, että seurat ottaisivat enemmän vastuuta liikuntapaikoista ja kunnat vastaavasti alentaisivat tai poistaisivat tilamaksut seuroilta, 5. vähävaraisimmille kehitetään tukimuotoja, jotka eivät leimaa heitä. On myös sopeuduttava siihen, että jotkut urheilulajit/harrastukset vain ovat niin kalliita, ettei voi olettaa kaikkien voivan niitä harrastaa. Edullisiakin silti vielä löytyy, 6. urheiluelämä voi kehittyä myös niin, että sen tuottama ja entistä paremmin jalostettu lisäarvo (mm. hyvinvointi, julkisuus) muuttuu urheilijaa, seuroja ja lajiliittoja paremmin hyödyttäväksi enkä puhu nyt perinteisestä sponsoroinnista, vaikka tässäkin on kyse kaupallisten toimijoiden, mutta myös yksittäisten ihmisten joukkorahoituksesta tai muusta urheiluun sijoittamisesta." Arto Tiihonen, tietokirjailija, www.miksiliikun.fi

"Ukin joukkue" on erinomainen mahdollisuus harrastaa ilmaiseksi kaikkia mahdollisia lajeja. Silloin on hyvä sponsori taustalla. On myös luotettava ja osaava valmentaja: ukki tai mummi. Lajeja on paljon: hiihto, yleisurheilu, luistelu, pyöräily, uinti, pallopelit, melonta, soutu, kalastus jne jne, Jos lapsi aloittaa harrastaa jossakin seurassa, "Ukin joukkue" monipuolistaa lapsen harrastusta. Ja sponsori vastaa kaikista kustannuksista." Tuomo Jantunen / Tahko Pihkala -seuran puheenjohtaja

"Keinoina on kuntien liikuntapaikkojen maksuton käyttö ja urheiluseuroille myönnettävien avustusten taso." Sirpa Paatero, kansanedustaja

”Varmasti niin liitto- kuin seuratasollakin täytyy kysyä, halutaanko lajiin/seuraan lapsia ja nuoria. Jos vastaus on kyllä, lasketaan kyllä-vastauksen hinta. Vaikein askel on varainhankinnan ideointi, ja katse kohdistuu väkisinikin yksityiselle puolelle yrityksiin ja vauraisiin ihmisiin. Joukkorahoitusta tai kampanjaluonteista rahankeruuta sietää kokeilla. Seuroille voitaisiin kerrätä "stipendirahasto", josta avustettaisiin lahjakkaita vähävaraisia. Seurat voisivat pestata vapaaehtoiskummeja, jotka auttaisivat varattomien lasten/nuorten väline- ja lisenssimaksuissa. Sitäkin tietysti voidaan kysyä, ovatko kunnallisten ja muidenkin omistamien tilojen vuokrat kohdallaan.” Reetta Meriläinen, päätoimittaja emerita

”Eri lajien välillä on suurta hajontaa, samoin eroa syntyy siitä mitä toimintaa halutaan tavoitella. Ei voida yleistää harrastamisen hintakeskustelua liiaksi. Kerran, kaksi viikossa harrastaminen voidaan toteuttaa hyvinkin pienillä resursseilla, mikäli vanhemmat ja muut seuran vapaaehtoiset haluavat toimintaa näin toteuttaa, ja jos kunta huolehtii liikuntatilojen saatavuudesta kohtuuhintaan tai maksutta. Jos halutaan varmistaa terveyden näkökulmasta riittävä liikunta, tulee kannustaa kaikkia laittamaan lenkkarit jalkaan ja lähtemään kävelylle muutaman kerran viikossa. Luonnollisesti kilpaurheilu ja huippu-urheilijan uran tavoittelu vaatii myös enemmän taloudellisia resursseja.” Eerika Laalo-Häikiö, toiminnanjohtaja / Suomen Uimaliitto

”Parempi kysymys harrastamisen kustannuksista puhuttaessa olisi, mikseivät lajiliitot, OKM ja olympiakomitea ole ryhtyneet asiassa (jo ajat sitten) tarvittaviin toimiin? “. Vuonna 2016 OKM julkaisi Liikunnan kansalaistoiminnan arvopohja on kirjattu Liikuntalakiin ja sen läpäiseviin periaatteisiin ja lähtökohtiin: "tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehityskattavan työryhmäraportin, jossa annetaan lukuisia suosituksia ja tehdään konkreettisia ehdotuksia kustannusten alentamiseksi. Liikuntalain hengessä, mm. OKM:n työryhmäraportin ja monien alhaisten kustannusten seuramallien esimerkkien pohjalta kyse ei ole enää (ollut pitkään aikaan) tavoista kustannusten alentamiseksi, vaan puhtaasti halusta tehdä asialle jotain. Olisi iloinen yllätys - suoranainen sensaatio - jos urheiluliike pystyisi (kerrankin) asian tiimoilta johonkin konkreettiseen, muuhunkin kuin ehdottamaan tässäkin asiassa itselleen lisämiljoonia (VALO tämän jo kerran teki) - ihan vaikka lakisääteisen tehtävänsä ja julkisen rahoituksensa pohjalta.” Mikko Salasuo, dosentti, vastaava tutkija / Nuorisotutkimusverkosto

”Urheilun julkista tukea voi siirtää huippu-urheilusta enemmän nuorille ja ainakin joukkuepeleissä huippuseurat pitäisi lajien sisällä velvoittaa ottamaan enemmän taloudellista vastuuta nuorisotyöstä mm. lissenssiehtojen kautta.” Tuomo Lappalainen, toimittaja / Suomen Kuvalehti

”Harrastusten hintoja voi alentaa monella eri tavalla ja tasolla. Suurin alennus voidaan tehdä liikuntapaikkoja hallinnoivissa elimissä. Liikuntapaikat on rakennettava kustannustehokkaasti ja niiden käyttö myös. Tietotekniikan avulla pystytään esimerkiksi varauksia hallinnoimaan pienemmällä henkilömäärällä, jolloin siitä saatava alennus on mahdollista viedä maksuihin. Ohjaajien tuntisuunnittelulla voidaan tehostaa ja tiivistää aikatauluja, jolloin säästetään palkka- ja matkustusmenoissa. Liikuntavälineiden kierrättäminen ja ylijäämävarastojen lahjoitukset alentavat osaltaan maksuja. Keinoja on paljon. Se vaatii hieman mielikuvitusta ja ennakkoluuloista vapaata otetta.” Vesa Lappalainen / Suomen Aikuisurheiluliitto ry

”Kyse on tahtotilasta tehdä asioita toisin ja tarjota sellaista toimintaa, johon ehkä mm. urheiluseuroissa ei ole totuttu. Urheiluseuratoiminta perustuu pitkälti kilpaurheiluun. Viime aikoina on kuitenkin tullut kysyntää matalan kynnyksen liikunnalle ja perheliikunnalle, jopa aikuisliikunnalle. Niissä tavoitteet ovat erilaiset kuin menestyminen, huippuvalmennus- ja olosuhteet. Tavoitteena on liikunnallinen elämäntapa, jossa otetaan huomioon liikkujan motivaatio. Kerhotoiminta ei kuitenkaan tarkoita huonoa laatua, vaan asioita tehdään eri tavoittein, vaikkapa liikuntataitojen monipuolisen oppimisen lähtökohdista. Tällaiset mallit eivät välttämättä motivoi ns. perinteisiä lajivalmentajia. Tarvitaan siis erilaisia toimijoita ja liikuntaan

eri lailla motivoituneita vetäjiä. Laatu liitetään usein lasten liikunnassa menestymiseen ja ulkoisiinkin tekijöihin, kuten peliasuihin, turnausmatkoihin, olosuhteisiin. Moni putoaa näiden takia pois, ei pelkän kalleuden, vaan sen, että motivaatiot eivät toiminnassa kohtaa. Meitä on eri lailla liikunnasta nauttivia ihmisiä, jotka kaikki liikkuvat yhtä tosissaan tai intohimoisesti -oman motivaationsa ja tavoitteidensa mukaan. Mikä siis maksaa loppujen lopuksi? Jos tavis saisi valita, nuo lisämaksut tulevat asioista, joita he tai heidän vanhempansa eivät välttämättä edes tavoittele tai arvosta valitsemassaan liikunnassa. Pitäisikö tutkia lajivetoisesti, mitä lajiharrastaja oikeasti toivoo harrastukseltaan? Luulo ei taaskaan ole tiedon väärä. Lapselta voi kysyä suoraankin.” Kristiina Jakobsson, toiminnanjohtaja / Koululiikuntaliitto KLL ry

”Kuntien ja kaupunkien tulisi alentaa tai poistaa junioriurheilun salivuoromaksut kuten jo useilla paikkakunnilla tehdään. Aikuisien harrastevuoroista voisi varmasti pyytää taas enemmän vuokraa. Salivuorot tulisi myös yleisesti ottaa käyttöön tehokkaammin heti koulutuntien loputtua ja olla käytössä ympäri vuoden myös kesällä jolloin vuorojakin olisi enemmän.” Hanno Möttölä, koripallovalmentaja / Helsinki Basketball Academy

”On toki monellakin tapaa, esim. kunta voi nähdä urheilun väylänä matalampiin terveydenhuollon kustannuksiin ja tarjota urheiluseuroille tiloja edullisesti/maksutta. Tämä näkyy myös harrastuskustannuksissa. Myös esim. seura itse tai urheilujärjestelmä voi rakentaa työkaluja, joilla tuetaan heikossa sosioekonomisessa tilanteessa olevia matalammin harrastusmaksuin. Urheilussa voisi olla nykyistä enemmän myös ns. kummeja, itse menestyneitä henkilöitä, jotka haluavat antaa takaisin. Toki on myös vastavoimia. Laadukkaamman ja ammattimaisen toiminnan tarjoaminen on hieno tavoite seuratasolla, mutta se käy harvoin yksin matalampien kustannusten kanssa.” Tero Kuorikoski, pääsihteeri / Paralympiakomitea

”Esim. lajien yhteinen sporttilisenssi alle 14 vuotisten harrastamiseen tai valtion tuen kohdentaminen osittain vähävaraisten lasten liikuntaharrastamiseen.” Tapio Korjus, Kuortaneen Urheiluopisto / VLN

”Harrastuspaikoista perittävät tilavuokrat sisältyvät maksuihin, niitä pitäisi tarkastella julkisella sektorilla uudelleen: voisiko tiloja käyttää ilman vuokria lasten ja nuorten harrastamiseen?” Tiia Heinäsuo, lapsiasiamies, Tampereen kaupunki

”Harrastamisen korkeat kustannukset selittyvät suurelta osin sillä, että valtaosa tarjolla olevasta toiminnasta on vahvasti kilpailu- ja menestysorientoitunutta. Kustannukset muodostuvat pääasiallisesti tilavuokrista, ohjaajakorvauksista ja kilpailumatkakuluista sekä lajista riippuen pakollisista varusteista. Mitä tiheämmin harjoitellaan ja kilpaillaan, sitä suuremmat kulut. Tämä nakertaa paitsi lompakkoa, myös aikaa muilta harrastuksilta ja voi myös sen vuoksi jättää innokkaita liikkujia ulos seurojen toiminnasta. Jotta monipuolinen harrastaminen olisi mahdollista taloudellisesta tilanteesta riippumatta, pitää pystyä synnyttämään matalan kynnyksen harrastemuotoista toimintaa. Seuroilla ja lajiliitoilla on sisäsyntyinen intohimo huolehtia kilpailu- ja huippu-urheilutoiminnasta, joten julkisen tuen tulisi kohdistua nykyistä paremmin juuri harrastemuotoisiin toimintoihin. Esimerkiksi kuntien jakamia edullisia käyttövuoroja sekä avustuksia kohdentamalla kannustetaan seuroja järjestämään myös kevyempää sitoutumista vaativia harrastusmahdollisuuksia. Tästä olemme saaneet Vantaalla hyviä kokemuksia.” Leena Rusanen, liikuntapäällikkö / Vantaan kaupunki

”Yhteistyö, työn- ja kustannustenjako paikallisella ja alueellisella tasolla tuo edellytyksiä suurempaan tehokkuuteen. Liikkumisen ja liikunnan matalan kynnyksen vahvempi esille tuonti ja toimenpiteet sen hyväksi.” Pekka Alanen, puheenjohtaja / Suomen Latu

”Suomessa on mahtavat ilmaiset lähiliikuntapaikat lähelle meidän kaikkien koteja ja kouluja. Ja arkiliikuntaa voi aina harrastaa. - Keuhkot pihalle!” Janne Haarala, liikunnan suunnittelija / Hengitysliitto ry

”Joukkuelajeissa kunnat voivat alentaa liikuntapaikkojen harjoitusvuorojen maksuja. Kyse on tahdosta. Jääkiekko ja taitoluistelu ovat suurimmissa ongelmissa. Lisäksi junioreiden tarpeettomat ulkomaanmatkat voidaan laittaa minimiin. Nämä kustannukset rokottavat kohtuuttomasti vähävaraisia perheitä.” Timo Haukilahti, liikuntaneuvos

”Vammaisurheilun ja -liikunnan kustannuksia on alennettu mm. tekemällä yhteistyötä eri tahojen kanssa (oppilaitokset, kunnat, koulut, urheiluopistot, muut yhdistykset ja toimijat). Näin on saatu esimerkiksi ohjaajia ja avustajia, joita tarvitaan yleensä tavallista enemmän. Oppilaitosten kanssa tehtävästä yhteistyöstä meillä on paljon positiivisia kokemuksia niin viikoittaisesta toiminnasta, hankkeista kuin yksittäisistä tapahtumistakin. Liikunnan apuvälineet ovat kalliita, joten vuokraamme ja lainaamme välineitä liikunnan pariin tuleville. Edelleen kustannukset ovat korkeita, joissakin lajeissa todella korkeita, mutta tavoitteenamme on, että jokaiselle löytyisi sellainen harrastus, josta nauttii ja jonka kustannukset sopivat omalle kukkarolle. Liittona voimme vaikuttaa omalta osaltamme kustannuksiin - mutta emme ole asian kanssa yksin.” Riikka Juntunen, toiminnanjohtaja / Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry

”Harrastustakuu pitäisi toteuttaa kunnissa nykyistä laajemmin siten, että useammilla olisi varaa harrastaa. Kustannusten tekeminen läpinäkyvämmäksi voisi auttaa kustannusten kasvun hillinnässä ja kannustaa yhteistyöhön kohtuuhintaisen harrastamisen edistämiseksi.” Olli-Poika Parviainen, kansanedustaja (Vihreät)

”Liikunnan harrastaminen ei sinänsä ole kovin kallista. Kun kyseeseen tulee kilpaurheilu kustannukset nousevat melkoisesti. Tällöin esille nousevat suorituspaikkamaksut, kun harjoituksia pidetään useampi kerta viikossa, kilpailumatkoista aiheutuneet matka- ja ruokailukulut. Joukkueurheilussa otteluiden tuomat sarja- ja tuomari- ja peliasumaksut jne. Usein käytetään myös kaikkein parhaita urheiluvälineitä. Tämän lisäksi tulee myös ohjaaja-/valmentajapalkkioita ja mahdollisia seuramaksuja. Kaikista näistä säästämällä saadaan kustannuksia alemmaksi. Jos vanhemmat olisivat halukkaampia tekemään talkootyötä/varainhankintaa tai muulla tavalla osallistumaan niin kustannuksia voidaan madaltaa. Myös välinehankinnoissa on mahdollista säästää. Kuntien tuki on myös ratkaisevaa. Maksuttomat liikuntapaikat ja seura-avustukset ovat tärkeitä urheiluseuroille.” Jari Haapanen, aluejohtaja / Lounais-Suomen Liikunta- ja urheilu

”On selvítettävä lajikohtaisesti ja rehellisesti miksi hinnat ovat korkeat. Urheiluseurojen vapaaehtoinen toiminta ja jäsenyys niissä pitää nostaa keskiöön ja edunvalvontaa pitää tehostaa. Arvopohjaa, vapaaehtoisuutta ja seuratyötä on puolustettava ettei mm. verottaja vaikeuta vapaaehtoisten työtä. Kansanterveydellisesti on tärkeää saada työnantajat tukeman vapaaehtoistyötä eikä vain huippu-urheilua. Esimerkkejä voivat olla myös arvokasta vapaaehtoistyötä tekevät eivät ainoastaan ammattilaiset.” Birgitta Kervinen, President / ENGSO Honorary

”Tarvitsemme entisaikojen luovuutta harrastaa monipuolisesti erilaisissa vapaissa tiloissa esimerkiksi ulkona ja toisaalta hyödyntää arkipäivisin muussa käytössä olevia sekä julkisia että yksityisyriyten tiloja.” Veera Ruoho, kansanedustaja

”Seuratoiminnan perusta lepää useimmiten kuntien tarjoamien liikuntatilojen varassa. Näiden tilojen maksuttomuus seuroille olisi ensiarvoisen tärkeää. Salien ja hallien käyttökustannusten maksuttomuus takaisi monelle mahdollisuuden osallistua seuratoimintaan. Tätä kautta seurojen toimintakustannukset pysyisivät sellaisella tasolla, että kausi- tai kuukausimaksu ei nousisi osallistumista rajoittavaksi tekijäksi. Monet kunnat ovatkin tähän päätyneet mutta tällä hetkellä suunta on se, että vuokrien ja muiden käyttökulujen kustannuksia ollaan enenevässä määrin perimässä seuroilta. Seuratoiminnan tulee voida tarjota vaihtoehto niille liikuntatoiminnan tarjoajille, joiden toiminta perusta on liiketaloudellisessa toiminnassa. Liikkeen lisääminen sen lukuisine terveysvaikutuksineen on kansallisesti eri tasoilla hyväksytty merkittäväksi tavoitteeksi. Kaikki tätä tavoitetta tukevat ratkaisut tuovat pitkällä tähtäimellä mittavat säästöt kansalaisten hyvinvointina.” Anne Vierelä, puheenjohtaja / Suomen Voimisteluliitto

"Usein harrastamisen kustannusten nousun syynä nähdään pelkästään liikuntatilojen kustannusten kasvu. On kuitenkin huomattava, että valmennus ja ohjaus ja seuran omat kulut ovat suuri osa liikunnan harrastuksen hintaa. On tärkeää luoda eri hintaisia mahdollisuuksia sekä lapsille, nuorille että aikuisille harrastaa liikuntaa ja urheilua. Eryteisesti on huomioitava tyttöjen ja naisten liikunnan ja urheilun harrastamisen hintalappu. Tytöt ja naiset käyttävät kaupallisten toimijoiden liikuntapalveluita poikia ja miehiä enemmän. Tyttöjen ja naisten paljon harrastamat lajit eivät aina ole seuratoiminnan ja julkisen tuen piirissä. Liikunnan ja urheilun kustannuksia tulee tarkastella laajasti ja tehdä kustannuksista ja liikunnan ja urheilun taloudesta kokonaisuudessaan sukupuolivaikutusten arviointi." Terhi Heinilä, pääsihteeri / Naisjärjestöjen Keskusliitto

"Mikäli urheiluseuratoimintaan osallistuvat vanhemmat ajattelisivat muutakin kuin oman jälkikasvunsa etua, resursseja riittäisi laajemmalle joukolle. Myös niille lapsille ja nuorille, joiden tausta ei ole yhtä vakavarainen kuin valtaosalla. Omassa nuoruudessaani 1970-80-luvuilla seuratoimintaan osallistui runsaasti sellaisia vapaaehtoisia, joiden oma lapsi ei urheillut seurassa. Tässä suhteessa tilanne taisi muuttua dramaattisesti 1990-luvun alussa SLU:n perustamisen yhteydessä. Vanhaan aikaan ei liene paluuta, mutta olisiko mahdollista kehitellä joku tapa, jolla näitä "ulkopuolisia" urheilusta kiinnostuneita henkilöitä saataisiin mukaan seuratoimintaan? Sellaiseen rooliin, jonka he kokevat mielekkääksi ja joka hyödyttää molempia osapuolia." Juha Kanerva / Ilta-Sanomat

"On mahdollista alentaa, jos seurat/harrastajat luopuvat laatukriteereistä. Jos osallistuu harrastepohjaisesti kerran tai kaksi viikossa, hinta on tosi edullinen monessa lajissa. Jos tavoitteena on askeltaa kohti huippua hinta alkaa nousta, kun edellytetään ammattivalmennusta, varusteita, asianmukaisia fasiliteettejä. Mistä rahat, jos vanhemmat eivät maksaisi. Harva seura kylpee rahassa." Kerstin Ehnholm, puheenjohtaja / Suomen Urheiluohjajaseniori

"Toiminnan parempi suunnittelu ja vapaaehtoistyön arvostus!" Timo Kukkonen, liikuntatoimenjohtaja / Valkeakoski

"Kunnat: Koulujen salit alle 19 v. maksutta käyttöön. Tilathan on rakennettu koulujen käyttöön pääosin, ja eikö ole hienoa, että urheiluseurat ja muut järjestöt käyttävät tiloja optimoiden täten verorahoin rahoitettujen kuntien kiinteistöjen käyttöasteen. Lajiliitot: Sarjatoiminta nuorille esim. turnaustyyppisinä - näin vältetään toistuvat bussimatkat - käytetään sekin aika liikumiseen ja urheiluun (kehittymiseen). Seurat: Jaettuun reenivuoroja, yhdistettyjä harjoituksia (esim. 1 x/vko)." Ari Koskinen / Hämeen Liikunta ja Urheilu

"Kyllä harrastusten kustannuksia voisi keventää esimerkiksi vanhempien osallisuuden lisäämiseksi. Lajit ovat ikävä kyllä kovin eri hintaisia, joten se myös eriarvoistaa nuoria, kun kaikilla ei ole varaa harrastaa mitä haluaa. Kunta vahvemmin mukaan tukemaan nuoren harrastamista, se kun tuottaa kaksinverroin takaisin kun ihminen löytää paikkansa eikä syrjäydy. (yksi syrjäytyminen maksaa elämänkaareissa miljoonan haittoineen). Verkostoituminen tärkeää eri lajien harrastajien parissa. Suomi liikkeelle kohtuu hinnalla, yritykset enemmän mukaan tukemaan!" Jukka Järvinen, kaupunginvaltuutettu, ex Ammattinyrkkeilijä

"Vastaus koskee lähinnä seuratoiminnan kustannuksia. Jokainen seura ja lajiliitto miettii varmasti asiaa omalta osaltaan, mutta jotta asiassa päästäisiin tuloksiin vaatii se vankkaa yhteistyötä lajiliittojen, Olympiakomitean, kuntien ja valtion kesken mm. seuraavilla osa-alueilla:

- liikunnan olosuhteet
- liikuntapaikkojen maksupolitiikka
- lisenssimaksut; yhteislisenssin/lisenssien pohdinta
- nuorten urheilijoiden tukitoimet

- sarjajärjestelmät mm. matkustamisen osalta
- valmentajat/ohjaajat: ohjaaja- ja valmentajatuot
- seuratuot
- vapaaehtoistyön tukeminen/palkitseminen
- jne. ” Maija Innanen, toimitusjohtaja / Stadion-säätiö

”Lasten ja nuorten harrastamisen kustannuksista on keskusteltu viime aikoina paljon joka puolella. Keskustelua ovat ruokkineet karut faktat. Lasten liikuntaharrastusten kustannukset ovat kolminkertaistuneet viimeisen kymmenen vuoden aikana. Yli kolmannes vanhemmista ja perheistä ilmoittavat, että eivät voi taloudellisista syistä antaa jälkikasvunsa enää harrastaa tiettyjä lajeja. Suomi on jälleen valitettavasti palaamassa maaksi, jossa vanhempien lompakon paksuus määrittelee sen, mitä lajeja lapset voivat harrastaa. Jääkiekko on yksi näistä lajeista. Syitä ja syyllisiä etsimällä emme kuitenkaan tätä tilannetta paranna. Ongelmien listaamisen sijasta tarvitsemme niihin ratkaisuja. Avainpaikalla olemme me kaikki: päättäjät, seurat ja lasten vanhemmat. Meidän kyky tehdä yhteistyötä ratkaisee sen, säilyykö jääkiekko avoimena harrastuksena kaikille lapsille ja nuorille. Nykyinen hallitus ansaitsee tunnustuksen siitä, että se on siirtänyt miljoonia euroja tukirahaa liikuntajärjestöjen hallinnosta liikunnan ruohonjuuritason toimintaa tukeväksi, mutta ikävä kyllä se ei yksin riitä. Valtion avustusten kohdentamiseen oikeaan osoitteeseen, eli seurojen tukemiseen, kaivataan vielä kuntapäättäjien tuki. Tänä vuonna tuo liikuntaseuroille annettu tuki pitäisi olla noin 12 euroa per asukas, mutta usein tämä avustus jää noin neljäsosaan tästä. Avustuksen suuntaaminen suoraan liikuntatoimelle tai seuroille parantaisi tilannetta huomattavasti ja madaltaisi alati nousevia lisenssimaksuja. Myös jokainen seura ja vanhempi voi tehdä paljon harrastuskulujen hillitsemisessä. Esimerkiksi jääkiekossa varusteiden yhteishankinnat ja erilaiset varustepörssleistä hankitut suojat laskevat kustannuksia. Usein pari vuotta käytetyt luistimet voivat monesti olla junnuille jopa parempi vaihtoehto kuin täysin uudet. Myös esimerkiksi pelimatkoista voitaisiin järkevämmällä suunnittelulla ja yhteistyöllä tehdä vanhemmille halvempia. Nuoremmissa ikäluokissa kovia pelejä esim 1-2 kentän pojille saadaan pelaamalla vanhempia ikäluokkia vastaan. 3-4 kentän pojat voisivat loistaa taas vuotta nuorempia vastaan. Vastaavasti vanhemmissa ikäryhmissä pelit ja turnaukset on sovittavissa paikoille joihin pääseminen ei aina vaadi yöpymisiä tai pitkää matkustamista. Keinoja suomalaisen liikunnan ja urheilun suurimman uhkan voittamiseksi siis on olemassa. Pidetään yhdessä liikunta ja urheilu avoimena kaikille lapsille harrastaa ja oppia.” Sinuhe Wallinheimo, kansanedustaja

”Siihen tarvittaisiin kaikkien yhteistä panosta ja tahtotilaa. Yhtenä esimerkkinä joissakin kunnissa on annettu harjoitustilat maksutta alle 18-vuotiaiden harjoituksiin. Hyviä esimerkkejä ja toimintatapoja löytyy varmasti paljon, jos eri toimijoiden tahtotila on samansuuntainen ja pitkäjänteiseen tekemiseen perustuva.” Esa Niemi

”Kokemukseni mukaan (aktiivisena seuratoimijana ja kahden SM-tasolla urheilevan nuoren vanhempana) seuratasolla harrastuksen kulurakenne on eriytynyt. Kohtuullisena ovat mielestäni pysyneet aivan pienten lasten ja harrasteryhmien maksut. Sen sijaan tiivistä kilpaurheilun polulle lähteiden lasten ja nuorten maksut ovat jyrkästi nousseet jo erittäin nuorilla ikäryhmillä. Kustannusten nousuun on useita syitä.

- Harjoitusmäärät ovat kasvaneet.
- Kotimaiset ja kansainvälisen kilpailujärjestelmän ovat kehittyneet siten, että myös nuoremmat ikäluokat liikkuvat enemmän kilpailumatkoilla sekä kotimassa että ulkomailla.
- Päätoimiset valmentajat, jonka myötä toki myös ohjauksen ja valmennuksen laatu on lähtökohtaisesti noussut.
- Isommat valmennustiimit myös nuorilla urheilijoilla.

- Tukipalveluiden, kuten fysioterapia, tarve jo erittäin nuorilla urheilijoilla. (osittain johtuen yksipuolisesta kuormituksesta ja lisääntyneistä harjoitustunneista kilpaurheilussa).

Kustannusten alentaminen matalan kynnyksen ryhmille on mahdollista erilaisin tukitoimin seuroille, kuten ohjaamisen kustannuksiin liittyvä tuki). Tässä tulisi varmistaa kuitenkin se, että tuki kohdistuu loppukäyttäjään eli siihen "kuluttajaan", joka palvelua seuralta ostaa eli seuran jäseneen. Suurempi pohdinta ja jopa huoli on nuorten kilpaurheilu, jossa tiiviisti kilpaurheilun polulla olevien nuorten osalta trendi on selkeästi päinvastainen ja kokemuksen mukaan erilaiset valtakunnalliset tuet eivät ole tähän kohderyhmän kohdentuneet tai näkyneet kustannusten pienentymisessä." Marju Paju, markkinointijohtaja / Olympiastadion

"Puhun lähinnä lasten ja nuorten liikunnasta aluksi. Suurin yksittäinen määrittäjä liikunnan hinnalle on toiminnan ammattimaistuminen. On ymmärrettävää, että ammatillisessa mielessä päätoimisesti tehty valmennus maksaa. Sen myötä ammattimaiset varusteet, välineet, asusteet jne. maksavat kuten parhaat mahdolliset liikuntapaikatkin. Leirit ja kilpailumatkat nostavat hintaa. Selkein liikunnan hintaa alentava tekijä on, että lapsilla ja nuorilla olisi enemmän omaehtoista fyysistä aktiivisuutta usean kerran viikossa maksuttomissa lähiliikuntapaikoissa, skeitti- ja parkourpuistoissa, kevyenliikenteen väylillä, kaupunkitilassa ja luonnossa. Samaan aikaan myös urheiluseurat voivat tarjota matalan kynnyksen liikuntaa esim. 1-3 kertaa viikossa, joka voisi olla omaehtoista liikuntaa "vaativampaa". Seurojen ja koululiikunnan tulisi antaa "liikuntäläksyjä" lapsille ja nuorille kotiin mukaan, joilla lisätään perheiden yhteistä liikkumista lähiliikuntapaikoilla - lähellä kotia. Jos liikunta maksaa paljon, sillä eriarvoistetaan liikuntaa ja urheilua sekä menetetään monta mitalia, jos koko ikäluokkaa ja sukupuolia ei varusteta samoilla eväillä. Paras liikunnan tasa-arvoistaja on koulu ja koululiikunta, koska liikunnanopetukseen osallistuvat kaikki. Nyt kunnat menevät liikunnanopetuksessa valtakunnallisen opetussuunnitelman minimi tunneilla kustannussyistä. Mikään ei estä tarjoamasta lisää liikunnanopetuksen viikkotunteja 1-2 joka koulussa, kunhan ei ylitetä perusopetuksen oppilaiden kokonaisrasittavuutta. Kyse on lähinnä rahasta, jota lisätunnit maksavat, mutta liikunnan hyödyistä tietoiset päättäjät voisivat panostaa kuntakohtaisesti lisää liikuntaa kaikille perusopetusikäisille ja II asteellekin, jos vain hyvää poliittista tahtoa löytyy. Monet palloilusarjat maksavat valtavasti harrastajille esim. koripallossa pieniäkin lapsia kuljetetaan Vaasan ja Joensuun välillä, mikä vaikuttaa aika järjettömältä puuhalta, kun pitäisi käyttää enemmän paikallisia ja pienen alueen pelejä. Jos asuintalojen pihoille laitetaan liikunta-, leikki- ja luontopaikat, niin pieniä lapsia ei tarvitse viedä kauas kodista "tarzan" tai "jane"-kerhoihin. Aikuisväestön tulisi pääsääntöisesti maksaa omat liikkumiskustannuksensa. Aikuisväestö liikkuu jo paljon kevyenliikenteenväylillä aktiivisella kulkutavalla. Työvoiman uusintamisesta liikunnan avulla työntekijöiden ja työnantajien välillä voidaan työyhteisöliikunnasta sopia paikallistasolla työsuojelun alla. Vuotuisiin työsuojelusuunnitelmiin ja työterveysuunnitelmiin voidaan ottaa sairauksien ja sairauspoissaolojen ehkäisyyn hyvä lääke - LIIKUNTA ja jakaa paikallisesti sovittavalla tavalla kustannukset työnantajien ja työntekijöiden välillä. Tutkimusteni mukaan (mm. Liikuntapaikkapalvelut ja väestön tasa-arvo v. 2012) työnantajat ovat entistä valmiimpia maksamaan osan työyhteisöliikunnan kuluista. Em. tutkimuksessani 1990-luvun lopussa työyhteisöliikunnan kustannuksiin osallistui 20 % työnantajista, mutta 2012 jo 42 %. Nyt on Helsingin yliopistossa aivan viime aikoina tehty tutkimuksia, jossa työnantajien panostus on merkittävästi lisääntynyt jo 80 %:iin. TUL:n seurat pyrkivät juuri tähän eli lisäämään työyhteisöliikuntaa yhdessä ammattiosastojen ja työnantajien kanssa paikallistasolla. Tästä on pilotti alkamassa paikallistasolla mm. Jyväskylässä. Työnantajien etu on saada hyväkuntoisia palkansaajia. Eniten pystytään tällä hetkellä lisäämään käyttäjille maksutonta liikunta kokonaisuudessaan, jos käyttäjille maksuttomia lähiliikuntapaikkoja saadaan merkittävästi lisättyä. Tässä apuna ovat mm. maankäytönsuunnittelu, jossa liikunnan ja virkistykseen teemallisilla osayleiskaavoilla voidaan liikunta- ja virkistysalueet turvata kunnassa kymmeniksi vuosiksi eteenpäin. Seurakuntien

diakoniatyö on tässä nostettava esiin heikompien perheiden lasten liikuntakustannusten maksajina, mistä suuri kiitos ev.lut.kirkollemme.” Kimmo Suomi, professori / TUL:n puheenjohtaja